

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach
Delegatura w Częstochowie ul. Mirowska 8, 42-200 Częstochowa
tel./fax (34) 365 16 38 e-mail: delegaturaczwa@wkz.katowice.gov.pl;

P. J. Zawias

C-ZZ.0522.17.2025.WS
ePUAP

Częstochowa, dn. 24 .02.2025r.

URZĄD GMINY W OPATOWIE
Wójt Gminy Opatów
wpl. dnia 24 LUT. 2025 ul. T. Kościuszki 27
ilość zał. 42-152 Opatów
nr sprawy *Dziele 160/2025*

Dotyczy: wniosków do sporządzenia planu ogólnego gminy Opatów (Uchwała Rady Gminy Opatów nr 23/VI/2024 z dnia 13 sierpnia 2024 roku).

W odpowiedzi na pismo nr IP.IV.6722.1.2025 z dnia 30.01.2025 r. (e-PUAP, data wpływu do WUOZ Katowice: 03.02.2025r., do WUOZ Częstochowa: 11.02.2025r.) dotyczące przystąpienia do opracowania planu ogólnego, uprzejmie informuję, że zgodnie art.13i ust.3 pkt 2 w związku z art.13e ust.2 i 3 ustawy z dnia 27.03.2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 roku poz.1130) oraz art.18 ust.1 i ust.2 pkt.2 i 3, art.19 ust. 1, 2 i 3, art.21 i 22 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2024r. poz.1292), **zgłaszam następujące wnioski:**

I. W zakresie obiektów i obszarów chronionych:

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1. Kościół pw. Św. Mikołaja w Wilkowiecku w granicach ogrodzenia - numer rejestru zabytków A/252/2022 (poprzedni nr rejestru - A/67/76)

Dla zabytkowego obiektu: zachowanie bryły, zakaz przekształceń obniżających wartości architektoniczne, zakaz instalowania urządzeń, masztów na budynku kościoła oraz na terenie w granicach ogrodzenia, zakaz nowej zabudowy w granicach ogrodzenia. W bezpośrednim sąsiedztwie obiektu uzasadniony jest zakaz wprowadzania produkcji i usług mogących kolidować z funkcjami dla zabytku lub powodujących pogorszenie stanu środowiska i walorów widokowych. Nowa zabudowa w sąsiedztwie obiektu nie powinna dominować zarówno w zakresie wysokości jak i kubatury – w tym zakresie należy odpowiednio określić maks. wysokość zabudowy, maks. naziemna intensywność zabudowy, maks. powierzchnia zabudowy, min. udział powierzchni biologicznie czynnej. W odniesieniu do ustalanych parametrów w planie ogólnym (wysokości, intensywności zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej), należy je określać w taki sposób, aby nie zwiększać istniejącej wysokości zabytku i zachować formę architektoniczną. Lokalizacja wielkogabarytowych lub wielkopowierzchniowych urządzeń i instalacji technicznych, elektroenergetycznych, fotowoltaicznych – poza terenem wpisanym do rejestru zabytków, z uwzględnieniem odpowiedniej strefy buforowej.

2. Uwzględnienie **dominanty** wyraźnie zaznaczającej się w sylwecie miejscowości Wilkowicko. Zakaz wprowadzania nowych dominant krajobrazowych, szczególnie wzdłuż dróg dojazdowych, wzdłuż istniejących otwartych widokowych. Ograniczenie wysokości nowej zabudowy do wysokości wynikającej ze średniej zabudowy istniejącej. Zakaz wprowadzania urządzeń technicznych, masztów, wiatraków itp. przewyższających istniejącą zabudowę w obrębie dominanty i centrum Wilkowiecka.

a/ kościół pw. św. Mikołaja w Wilkowiecku - utrzymanie otwartych widokowych wzdłuż ul. Mikołaja z Wilkowiecka i skrzyżowania z ul.3-go Maja, ul. Żołnierzy Września, zalecenie utrzymania terenów rolnych z zakazem zabudowy kubaturowej,

3. dla pozostałości założenia dworskiego w Walenczowie - proponowane strefy mieszkaniowe SJ lub SW (profile podstawowe), z wymogiem utrzymania dotychczasowego udziału powierzchni biologicznie czynnej (zieleni urządzonej w tym starodrzew min. 40%) i powierzchni zabudowy, wykluczenie handlu wielkopowierzchniowego, utrzymanie dotychczasowej wysokości zabudowy; zakaz urządzeń technicznych masztów przewyższających istniejącą zabudowę.

Uzasadnione jest również zachowanie zabudowy folwarcznej związanej z dawnym założeniem po przeciwnej stronie drogi, zachowanie układu zabudowy folwarcznej, gabarytów, wysokości, udziału pow. biologicznie czynnej i intensywności zabudowy, zakaz urządzeń technicznych masztów przewyższających istniejącą zabudowę.

4. Uwzględnienie ochrony obiektów ujętych w planie miejscowym (uchwała Rady Gminy Opatów nr 42/XIV/2011 z 22.09.2011r., tj.: w Opatowie - Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia Matki Bożej, Dom nr 43, Dom drewniany nr 131, w Iwanowicach Dużych Kościół p.w. Matki Boskiej Śnieżnej i św. Wojciecha, w Waleńczowie Kościół p.w. Narodzenia NMP, w Wilkowiecku Dom nr 20 oraz kościół Najświętszego Serca pana Jezusa w Złochowicach) – aktualizacja GEZ. W odniesieniu do ustalanych parametrów w planie ogólnym (wysokości, intensywności zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej), należy je określać w taki sposób, aby nie zwiększać istniejącej wysokości zabytków i zachować ich formę architektoniczną, należy utrzymać udział powierzchni biologicznie czynnej w obrębie chronionych obiektów.
- Dodatkowo na etapie sporządzania planów miejscowych wskazane jest uwzględnić wszystkie zachowane zabytki ruchome o wartościach historycznych lub artystycznych (np. *kapliczki, figury i krzyże przydrożne - w Złochowicach ul. Wesola, Zwierzyniec II ul. 3 Maja, Zwierzyniec I ul. Jasna 85, Iwanowice Duże ul. Krzepicka 2 i ul. Kościuszki 161, Złochowice ul. Wesola 3, Brzezinki ul. Długosza 34*) oraz inne obiekty o wartościach historycznych lub architektonicznych. W planie ogólnym z zaleceniem aranżacji otoczenia zielenią.
5. Dla *cmentarza katolickiego w Złochowicach, Wilkowiecku i Iwanowicach Małe* - zachowanie rozplanowania alejek, obowiązek utrzymania i uzupełniania zieleni (zwłaszcza wysokiej), zasadniczo rodzimymi gatunkami drzew (utrzymanie powierzchni biologicznie czynnej). Zakaz wprowadzania obiektów kubaturowych, urządzeń technicznych, masztów, z wyjątkiem obiektów związanych z kultem religijnym (strefa cmentarza SC.)
6. Wykorzystanie opracowań (m.in. tut. archiwum), map historycznych przy określaniu charakteru, układu i intensywności zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej, szczególnie dla obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, wskazanych do GEZ i objętych strefami ochrony konserwatorskiej.
7. uwzględnienie zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym art. 1 ust 1, 2, 4 ust. 3, w szczególności „ochrona istniejącego stanu zagospodarowania terenu”. Przy określeniu profilu funkcjonalnego strefy planistycznej oraz jej podstawowych parametrów/ wskaźników (określonych w art.13e ustawy) należy uwzględnić wszystkie zabytki (ich gabaryty, funkcję historyczną, możliwości przekształcenia funkcjonalnego sprzyjającą ochronie danego obiektu/zespołu) uwzględnione w GEZ oraz planach miejscowych.
8. Uwzględnienie zieleni komponowanej podkreślającej m.in. układ zabudowy, placów, dróg oraz stanowiącej niezbędny element składowy terenów rekreacji, wypoczynku, cmentarzy, zachowanie wartościowych, zorganizowanych zadrzewień m.in. wzdłuż dróg historycznych, zakrzewień i skupin charakterystycznych dla krajobrazu kulturowego oraz uzupełniania w przewadze gatunkami rodzimymi i zgodnymi z istniejącym składem gatunkowym.
9. Uczytelnienie lub odtwarzanie zadrzewień przydrożnych i śródrzecznych charakterystycznych dla krajobrazu.

II. W zakresie ochrony dziedzictwa archeologicznego: KWK

1. Należy uwzględnić ochronę dziedzictwa archeologicznego zgodnie z regulacjami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w odniesieniu do stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków.
2. W obrębie stanowisk wpisanych do rejestru zabytków oraz stanowisk o zachowanej formie terenowej – w planie ogólnym należy uwzględnić wyłącznie ww. obszarów z zabudowy z docelowym zagospodarowaniem terenu zielenią naturalną:

I

- Opatów stan. 4A, 4b, 4c: AZP 83-46/16,17/18 – osada z okresu wpływów rzymskich; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1075/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 312)
- Opatów stan. 1: AZP 83-46/10 – cmentarzysko - k. łużycka, okres wpływów rzymskich; decyzja z dnia 29 grudnia 1970 roku (nr rej. 1161/70; nr rej. woj. częstochowskiego – 248A)
- Opatów stan. 1a: AZP 83-46/11 – n/o – ep. kamienia (schyłkowy paleolit); decyzja z dnia 29 grudnia 1970 roku (nr rej. 1174/70; nr rej. woj. częstochowskiego – 309)
- Opatów stan. 14 (15a, 15b, 15c): AZP 83-46/26,27,28 – osada – k. łużycka, okres wpływów rzymskich; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1069/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 322).
- Opatów stan. 2: AZP 83-45/50, 14 – osada – k. łużycka, okres wpływów rzymskich; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1076/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 310)
- Opatów stan. 6a, 6b, 6c: AZP 83-46/22, 23, 24 – osada z okresu wpływów rzymskich; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1073/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 314)

- Opatów stan. 7: AZP 83-46/24 – cmentarzysko z epoki brązu; decyzja z dnia 29 grudnia 1970 roku (nr rej. 1162/70; nr rej. woj. częstochowskiego – 315)

Przedmiotowy obszar zawiera komasację śladów dziedzictwa archeologicznego, stanowisk zarówno wpisanych do rejestru zabytków, jak i ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Z uwagi na powyższe tereny te należy traktować łącznie jako część krajobrazu archeologicznego w prawobrzeżnym dorzeczu Liswarty. Wymagana jest maksymalizacja ograniczenia zabudowy oraz prac ziemnych, co umożliwi ochronę reliktyw archeologicznych in situ. Ze strony konserwatorskiej wskazuje się wprowadzenie stref SO lub SN na obszarach obejmujących tereny wpisane do rejestru zabytków, zasięgi wyznaczone na kartach KEZAL oraz ich najbliższe sąsiedztwo. Postuluje się wprowadzenie przedmiotowych ograniczeń na obszarze, którego południową granicę wyznacza stanowisko AZP 83-45/55, północną granicę gminy Opatów, rzeka Górnianka na zachodzie stan. Opatów 7 i Opatów 1c. Z uwagi na funkcjonującą miejscami działalność rolniczą dopuszcza się jej kontynuację przy warunku wprowadzenia zakazów głębokiej orki oraz zalesiania na terenach wpisanych do rejestru zabytków. Ponadto z ww. ograniczeń wyłącza się funkcjonującą zabudowę oraz dopuszcza się jej uzupełnienie wzdłuż ul. Kościuszki – do wysokości posesji przy ul. Kościuszki nr 237)

II

- Opatów stan. 13: AZP 83-45/52 – cmentarzysko szkieletowe; decyzja z dnia 29 grudnia 1970 roku (nr rej. 1171/70; nr rej. woj. częstochowskiego – 321)
- Opatów stan. 3: AZP 83-46/15 – n/o – wielokulturowe; decyzja z dnia 29 grudnia 1970 roku (nr rej. 1175/70; nr rej. woj. częstochowskiego – 311)
- Opatów stan. 5a, 5c: AZP 83-46/19, 21 – osada – k. łużycka, okres wpływów rzymskich; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1074/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 313)
- Waleńczów stan. 2: AZP 84-46/28 – osada – k. łużycka, okres wpływów rzymskich; decyzja z dnia 18 grudnia 1969 roku (nr rej. 1096/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 336)
- Waleńczów stan. 3: AZP 84-46/29 – osada k. łużyckiej z epoki brązu, k. przeworskiej z okresu wpływów rzymskich; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1084/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 337)
- Waleńczów stan. 5: AZP 84-46/31 – osada z epoki kamienia (neolit, k. ceramiki grzebykowo-dołkowej); decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1082/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 339)
- Waleńczów stan. 6: AZP 84-46/56 – osada z epoki kamienia (neolit, k. ceramiki grzebykowo-dołkowej); decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1081/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 340)
- Złochowice stan. 3: AZP 84-46/52 – cmentarzysko ciałopalne k. łużyckiej z epoki brązu; decyzja z dnia 16 czerwca 1969 roku (nr rej. 1077/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 358)
- wprowadzenie stref SO/SN na terenie wskazanym w decyzji rejestrowej (z wyłączeniem istniejącej zabudowy)

III

- Wilkowiecko-Brzezinki stan. 19: 84-46/46 - osada z epoki brązu; decyzja z dnia 29 grudnia 1970 roku (nr rej. 1168/70; nr rej. woj. częstochowskiego – 261)
- wprowadzenie stref SO/SN na terenie wskazanym w karcie KEZAL

IV

- Waleńczów stan. 4: AZP 84-46/30 - cmentarzysko k. łużyckiej z epoki brązu; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1083/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 338)
- Waleńczów stan. 7: AZP 84-46/32 – cmentarzysko k. łużyckiej, halsztat; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1080/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 341)
- Waleńczów stan. 8: AZP 84-46/33 – cmentarzysko biritualne k. łużyckiej - ep. brązu, halsztat; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1079/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 342)
- wprowadzenie strefy SO/SN na obszarze od dz. nr 449 obręb Waleńczów na północy, ul. Szkolną na zachodzie, dz. 483 obręb Waleńczów na wschodzie, dz. 509 obręb Waleńczów na południu

V

- Opatów stan. 11: AZP 83-45/51 – osada – okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze; decyzja 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1071/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 319).

- Opatów stan. 12: AZP 84-45 - osada k. łużyckiej; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1070/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 320)
- Waleńczów stan. 11: AZP 84-46/36 – osada k. przeworskiej z okresu wpływów rzymskich; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1078/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 344)

Z uwagi na obecny stopień zabudowania obszaru wpisanego do rejestru nie postuluje się wprowadzenia strefy SO/SN

VI

- Opatów stan. 10: AZP 84-46/55 - osada z epoki brązu; decyzja z dnia 29 grudnia 1970 roku (nr rej. 1173/70; nr rej. woj. częstochowskiego – 318)
- Opatów stan. 8: AZP 84-46/25 – n/o – halsztat (k. łużycka); decyzja z dnia 29 grudnia 1970 roku (nr rej. 1172/70; nr rej. woj. częstochowskiego – 316)
- Opatów stan. 9: AZP 84-46/26 – osada k. łużyckiej; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1072/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 317)
- Waleńczów stan. 10: AZP 84-46/35 – cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich; decyzja z dnia 18 grudnia 1969 roku (nr rej. 1104/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 343)
- Złochowice stan. 1: AZP 84-46/50 – osada k. łużyckiej z epoki brązu; decyzja z dnia 18 czerwca 1969 roku (nr rej. 1068/69; nr rej. woj. częstochowskiego – 357)

Ww. stanowiska położone są na terenach Lasów Państwowych. Z uwagi na powyższe, jak również uwzględniając rozbieżności w decyzjach w sprawie wpisu do rejestru oraz negatywnych wyników badań powierzchniowych nie postuluje się wprowadzenia stref SO/SN. Wobec przeprowadzonej ponownie analizy zasobów dziedzictwa archeologicznego na terenie gminy Oparów ze strony konserwatorskiej wskazuje się zasadność wprowadzenia stref obserwacji archeologicznej na terenach dawnych założeń pofolwarcznych/podworskich: *Iwanowice Duże; Iwanowice Sołectwo, Wilkowiecko, Jeleniec/Dolisko, Waleńczów*

Uwzględniając utrzymanie ciągłości ochrony obiektów i obszarów tut. urząd gotów jest konsultować zapisy tego dokumentu na każdym etapie.

RPW/2600/ WS.KWK/EM

Aleksandra Janikowska-Perczak

/podpis elektroniczny/

24 LUT. 2015
 Dnia..... Pan/Pani *A. Janikowska*
 dokonał/a weryfikacji
 podpisu kwalifikowanego
 weryfikacja pozytywna / ~~negatywna~~
Ant

 (podpis)